

Dilemmaer i recoveryorientert arbeid ved samtidig rus- og psykisk lidelse

Stipendiat/psykologspesialist Eva Brekke

NKROP

Universitetet i Sørøst-Norge

RECOVERY IN CO-OCCURRING MENTAL HEALTH AND SUBSTANCE USE DISORDERS: A QUALITATIVE STUDY OF FIRST-PERSON AND STAFF EXPERIENCES

- Doktorgradsprosjekt 2015-2019
- Universitetet i Sørøst-Norge www.usn.no
- Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse (NKROP) www.rop.no
- Finansiert av Sykehuset Innlandet
- Veiledere:
- Professor Stian Biong, Universitetet i Sørøst-Norge
- Professor Lars Lien, Høgskolen i Innlandet

Delt ansvar

- Norske kommuner skal gi oppfølging og behandling til innbyggere med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse (ROP-lidelse), i samarbeid med spesialisthelsetjenesten
- Sammen om mestring: Veileder i lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid for voksne (Helsedirektoratet, 2014)

Kommunale tjenester og ROP-lidelse

- Personer med ROP-lidelse mottar flere kommunale tjenester, men mer sosial stønad og akutt overnatting og mindre uføretrygd
- Rusmiddelbruk i Norge. BrukerPlan-statistikk 2013. (Håland, M. E., Lie, T., Nesvåg, S. & Stevenson, B., 2014)
- 40% er uten fast bopel ved utskrivelse fra Tverrfaglig spesialisert rusbehandling
- Prosentandelen er høyere ved samtidig psykisk lidelse
- Dyb, E. & Holm, A. (2015): Rus og bolig. Kartlegging av boligsituasjonen til personer med rusmiddelproblemer. NIBR-rapport 2015:5

Recovery-orientert praksis

- Recovery-orientert praksis er anbefalt gjennom nasjonale retningslinjer og veiledere
- «Personens egne ressurser må støttes under hele behandlingsforløpet på en slik måte at livskvalitet bedres.» (Anbefaling nr. 37)
- Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse (Helsedirektoratet, 2012)

Sykehuset Innlandet HF

Artikkel

- Brekke, E. Lien, L., Nysveen, K. & Biong, S. (2018). Dilemmas in recovery-oriented practice to support people with co-occurring mental health and substance use disorders: a qualitative study of staff experiences in Norway. *International Journal of Mental Health Systems* 12:30. <https://doi.org/10.1186/s13033-018-0211-5>

Hva ble gjort?

- Tre fokusgruppeintervju med ansatte i et kommunalt rus- og psykisk helseteam som ønsket å jobbe recoveryorientert
- over en periode på to år
- Mål: å beskrive og utforske deres erfaringer med jobbe recovery-orientert med mennesker med ROP-lidelse
- Tematisk analyse av dilemmaer

Rådgivningsgruppe

- Bidro med ekspertkunnskap i forskningen
- Egen erfaring + pårørende + fagpersoner
- Kjennskap til den lokale konteksten

Hva fant vi?

- De ansatte hadde ulike oppfatninger av hva recovery-orientert praksis er
- Særlig når det gjaldt rusmiddelproblemer
- De beskrev flere dilemmaer

Dilemmaer

- Å balansere mestring og hjelpeløshet
- Å balansere en styrende og en ikke-dømmende holdning
- Å balansere totalavhold og aksept av rusmiddelbruk

Konklusjon

- Ansattes oppfatninger er viktige for å sikre reell implementering av recoveryorientert praksis
- Ta høyde for iboende dilemmaer og paradokser i recoveryorientert praksis ved ROP-lidelser

Relaterte artikler

Brekke, E., Lien, L., Davidson, L., & Biong, S. (2017). First-person experiences of recovery in co-occurring mental health and substance use conditions. *Advances in Dual Diagnosis*, 10(1), 13-24.

Brekke, E., Lien, L. & Biong, S. (2017). Experiences of Professional Helping Relations by Persons with Co-occurring Mental Health and Substance Use Disorders. *International Journal of Mental Health and Addiction*. DOI 10.1007/s11469-017-9780-9.

Takk for meg!

- Eva.brekke@sykehuset-innlandet.no
- www.rop.no
- www.usn.no